

Trons fäder

Det finns en tendens hos oss människor att betrakta historien som ofrånkomlig eller huggen i sten. Ur en synvinkel är det naturligtvis så det bibliska perspektivet måste förstås. Guds ord måste uppfyllas: ”En av er kommer att förråda mig” (Matt. 26:20).

Risken är bara att vår uppfattning om betydelsen av människans egna val, ord och handlingar förminskas och att vi inte ser eller förstår hur vi själva genom vårt eget agerande oundvikligen styr eller påverkar historiens gång. Livet är på riktigt och historien verklig. Både frågan om varför *faraos* förhärdade sitt hjärta och frågan om varför *Gud* gjorde faraos hjärta hårt är relevanta och berättigade.¹ Det är meningsfullt att ställa dem och fruktbart att söka svar på dem i tanke och predikan.

I min familj har vi då och då påmint varandra om hur viktigt det är för oss att våra föräldrar träffades. Om det inte hade skett, hade jag, och vi, inte funnits – och inte heller våra barn eller barnbarn. Detsamma gäller naturligtvis våra mor- och farföräldrar. Utan deras förening hade vi inte heller kunnat bli till. Och så kan man fortsätta genom anfädernas generationer bakåt i tiden.

Den matematiskt tränade inser att redan antalet egna anfäder på 1500-talet uppgår till tiotusentals personer, som inte längre är i livet. Var och en av dessa personers existens

och livsval utgör en absolut nödvändig förutsättning för min egen existens. Det är en reflektion som borde ge anledning till viss ödmjukhet liksom tacksamhet för egen del. Därför har Gud också gett oss ett fjärde bud – att hedra våra föräldrar.

Går vi tillräckligt långt tillbaka i anor hamnar vi alldeles säkert i de sista verserna i Lukas tredje kapitel: ”son till Enos, son till Set, son till Adam, son till Gud”, människans Skapare (3:38). Honom ensam är vi enligt det första budet skyldiga att erkänna, tillbe och tacka som Gud och Skapare. För Gud var inte tvungen att skapa världen, människan eller mig. Det är Guds val som ytterst intar platsen som den största och första förutsättningen för mitt liv på jorden.

Därför håller vi reda på våra anfäder och därför finner vi släkttavlor i Bibeln – för vi förstår att våra fäder, och Gud, är viktiga för oss och vår existens.

Hur är det då med våra andliga fäder? Hur kan det komma sig att jag har kommit till tro? Det är inte heller en självklarhet. Vi kan tänka på våra föräldrar, någon predikant eller författare som varit särskilt betydelsefull för oss, på någon som räckt oss evangeliet om Jesus, världens och min frälsare. Vi kan också tänka på personer som varit viktiga i sin tur för mina föräldrars, eller en predikants eller väns, omvändelse och tro. Vi

behöver tacka Gud för dem som varit det mänskliga redskapet för att tända och bevara tron i vårt hjärta och i deras hjärtan.

Personer som Rosenius, Luther och Augustinus och många andra som fått förmedla evangeliet till sin samtid och till senare generationer förtjänar inte bara ett omnämnande utan också ett stort tack – som vi i deras utevaro – kan rikta till Herren själv, ”trons upphovsman och fullkomnare” (Hebr. 12:2).

De överväganden, vägval och prioriteringar i livet som Luther, Zinzendorf eller Rosenius gjorde, kan ha haft stor betydelse också för att *jag* kan räknas in bland dem som ”tvättat sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod” (Upp. 8:14).

De är också vittnesbörd om Andens handlande i vår tid (Apg. 29). Historien är viktig, liksom det som vi kallar kyrkohistorien.

I detta nummer får vi bekanta oss med ett mindre känt namn i den svenska kyrkohistorien, som har särskild relevans – om än inte endast – för norra Sverige. Väckelseprästen Pehr Brandell presenteras av Lars Göran Brandt (s. 4–10).

Vi fortsätter vår serie om personer, platser och händelser för omkring tusen år sedan som kan betecknas som viktiga för Sveriges kristnande. Cedric Placentino avslutar den fjärde delen i serien med tre nya avsnitt (s. 25–30).

Ytterligare tusen år dessförinnan predikades de goda nyheterna om att en frälsare blivit född, som ”är Messias, Herren” (Luk. 2:11). Det skedde för några herdar utanför Betlehem och det budskapet förkunnades senare ”i Jerusalem och i hela Judeen och

Samarien och ända till jordens yttersta gräns” av de lärjungar som Jesus särskilt valt ut att vara vittnen och hans befullmäktigade sändebud (Apg. 1:8). Också de – och naturligtvis Jesus själv – är värda vår stora uppskattning och vårt hjärtliga tack för sitt vittnesmål i ord och handling. De har räckt oss inte bara sin berättelse och sina ord i tal och skrift – utan *Guds* ord. De visste att vad de talade och skrev verkligen var Guds ord och skulle tas emot som sådant – och inte bara som kloka och tänkvärda människo-ord. Magnus Magnusson skriver om hur vi kan veta det i sin artikel om vad Nya testamentets författare trodde att de skrev (s. 11–16).

Petrus ger för övrigt i sitt andra brev ett oreserverat erkännande av Paulus brev som likställda ”med de övriga Skrifterna”. Han inflikar att hos Paulus ”finns en del som är svårt att förstå” (2 Petr. 2:16). Kanske någon till de mer svårbegripliga avsnitten hos Paulus vill räkna ”hustavlorna” i exempelvis Efesierbrevet. Missionsledare Daniel Ringdahl hjälper oss att förstå vad dessa Paulus utmanande ord om kärlek i äktenskapet kan betyda för mannens del (s. 17–24).

Detta nummer avslutas med Luthers utläggning av den kända texten om fåren till höger som välkomnas och getterna till vänster som visas bort (Matt. 25:34, 41).

Läs och begrunda!

Peter Henrysson
redaktör

1. Se till exempel 2 Mos. 8:19, 32; 9:12, 10:20.